

19.5.2020

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntö Dnro VN/4546/2020MMM

Lausunto eläintautilakiluonnoksesta

Pyydettyä lausuntona lakiluonnoksista Pohjois-Suomen aluehallintovirasto lausuu seuraavaa:

Yleistä

Aluehallintovirasto katsoo, että Euroopan Unionin eläinterveyssäännösten luoma unionin säädösten yhtenäistäminen on tarpeen unionin säädöspohjan selkeyttämiseksi. Lausuntopyynnön mukaan uudistuksen merkitys on keskeisesti sääntelykokonaisuuden nykyaikaistamisessa ja selkeyttämisessä.

Aluehallintovirasto katsoo, että paikallisen ja alueellisen viranomaisen näkökulmasta uudistus tulee vaikuttamaan käytännön valvontatyöhön, koska esim. tarpeellisten hallintopäätösten tekeminen on tällä hetkellä yksinkertaisempaa kansallisen eläintautilain ja sen nojalla annettujen kansallisten asetusten puitteissa. Samoin lainsäädäntö näyttäytyy nykyisellään toimijoille selkeämpänä ja on helpommin hahmotettavana. Eläinterveyssäännösten ja uudistetun kansallisen eläintautilain astuttua voimaan tullaan siis tarvitsemaan sekä keskusjohtoista ohjeistusta että resursseja alueellisella ja paikallisella tasolla säädösten soveltamisessa, jotta mahdolliset toimenpiteet ja päätökset tehdään hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti hallintolakia noudattaen. Viranomaisten ohjaus- ja neuvontavelvoite tulee todennäköisesti korostumaan ja asiakirjojen ymmärrettävyyden ja selkeyden takaamiseksi joudutaan käyttämään enemmän aikaa. Kuten lausuntopyynnössä on kirjattu, myös aluehallintovirasto katsoo, että erityisesti Ruokaviraston ohjaus on olennaista muutoksen ja uusien säädösten soveltamisen sujuvoittamiseksi.

Eläinterveyssäännösten mukainen uusi eläintautien luokittelu vaikuttaa eläintautilain soveltamiseen paikallisella ja alueellisella tasolla. Muutoksen jalkauttamiseksi tarvitaan toimijoiden ja paikallisten viranomaisten koulutusta sekä alkuvaiheessa erityisesti asiakirjojen uudistamista viranomaisissa.

Eläintautilain uudistuksen jälkeen vain kotimaan kauppaan spermaa toimittavien spermavarastojen ei enää tarvitse hakea hyväksyntää aluehallintovirastosta. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pitää hyvänä sitä, että spermavarastojen

hyväksyntävaatimus koskisi jatkossa vain EU:n sisämarkkinakauppaan spermaa lähettäviä varastoja.

Eläinterveyssäännösten 25 artiklassa toimijoita veloitetaan huolehtimaan, että eläinlääkäri tekee pitopaikassa tarvittaessa eläinterveyskäyntejä. Aluehallintovirasto katsoo, että nyt säädettävällä eläintautilailla olisi hyvä säätää tarkemmin siitä, ketkä eläinterveyskäyntejä tekevät, mikäli asian tarkentaminen on mahdollista eläinterveyssäännösten puitteissa.

70 § Tulli

Aluehallintovirasto pitää hyvänä sitä, että uuden eläintautilain tultua voimaan, myös Tulli on kyseisen lain mukainen viranomainen ja valvoo siten eläinterveyttä koskevien säädösten noudattamista, kun eläimiä tai tuotteita siirretään jäsenvaltioiden välillä tai Suomesta muuhun kuin jäsenvaltioon. Tämä muutos tehostaisi sisämarkkinakaupan valvontaa. Muutoksen mahdollistamalla tehokkaammalla, nopeammalla ja sujuvammalla valvonnalla pienennettäisiin myös sisämarkkinasiirtojen myötä Suomelle aiheutuvaa eläintautiriskiä. Jatkossa Tullin mahdollisuus tehdä kyseistä valvontaa ilman erillisiä virka-apupyyntöjä vähentää valvonnan hallinnollista taakkaa.

93 § Toimenpiteet, kun jäsenvaltioiden välisiä siirtoja koskevia vaatimuksia on rikottu

Eläintautilakiluonnoksen 93 §:ssä on määritelty toimenpiteet, joita voidaan tehdä, kun jäsenvaltioiden välisiä siirtoja koskevia vaatimuksia on rikottu. Kyseisen lainkohdan mukaan aluehallintovirasto tai Tulli voi määrätä eläimen pidettäväksi karanteenissa ja tai eristettynä määräpaikassa tai osoittamassaan muussa paikassa taikka tuotteen säilytettäväksi määräpaikassa tai osoittamassaan muussa paikassa siihen asti, kunnes puutteet on korjattu. Edelleen kyseisen kohdan mukaan, jos puutteita ei ole mahdollista korjata tai niitä ei ole korjattu asetetussa määräajassa, aluehallintovirasto tai Tulli voi määrätä eläimen lopetettavaksi tai tuotteet hävitettäväksi. Lainkohdan kolmannen momentin mukaan toimija tai lemmikkieläimen pitäjä vastaa toimenpiteiden suorittamisesta.

Aluehallintovirasto katsoo, että mikäli viranomainen voi panna 93 §:n nojalla annetun päätöksen täytäntöön suoraan ilman teettämisuhan asettamista, tulisi tämä mahdollisuus kirjata lakiin selkeästi.

95 § Eläintautivalvonnan seuraamusmaksu

Aluehallintovirasto katsoo, että eläintautilain mahdollistama hallinnollinen seuraamusmaksu voi parantaa valvonnan vaikuttavuutta. Riskinä on tulkintojen vaihtelevuus maan eri osien välillä. Aluehallintovirasto korostaa, että tässä asiassa ohjeistus ja tulkinnan yhtenäistäminen on ensiarvoisen tärkeää.

Aluehallintovirasto pyytää lisäksi ministeriötä varmistamaan, että eläintautilaki mahdollistaa viranomaisten tehtävien sujuvan ja tehokkaan hoitamisen tietojärjestelmiä hyödyntäen. Eläinten terveyden tietojärjestelmä uudistusta suunnitellaan ja on tarkoituksenmukaista, että laissa määritellyt tehtävät ovat

mahdollisimman paljon hoidettavissa tietojärjestelmien avulla hallinnollista taakkaa keventäen, unohtamatta samalla hyvän hallinnon periaatetta. Aluehallintoviraston näkökulmasta tämä on erityisen tärkeää päätösten (esim. päätökset taudin leviämisen estämiseksi, terveysluokkapäätökset), tarkastus- ja näytteenottomääräysten sekä lupien ja hyväksymisten osalta.

Aluehallintovirastolla ei ole lakiluonnoksesta muuta lausuttavaa.

Johtaja

Maria Siurua

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti, hyväksymismerkintä viimeisellä sivulla.

Läänineläinlääkäri

Mari-Erika Leinonen

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti, hyväksymismerkintä viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja PSAVI/2346/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/2346/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Leinonen Mari-Erika 19.05.2020 10:52

Ratkaisija Siurua Maria 19.05.2020 11:34